

Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека
ім. І.Франка

Центр європейської інформації

Європейська освіта – реальний шанс для молоді

Пам'ятка користувачеві

Івано-Франківськ

2011

Пам'ятка користувачу „Європейська освіта – реальний шанс для молоді” розкриває поняття Болонського процесу та представляє європейські програми навчання, що фінансуються ЄС.

В матеріалі представлені документальні джерела Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка та вебліографічні ресурси на дану тему.

Рекомендована всім, хто виявляє інтерес до європейських програм та хоче вчитися за європейськими стандартами.

Укладачі: О. Люба – зав. відділом ЦЕЗІ ОУНБ ім. І. Франка,
консультант ЦЄІ

Відповідальний за випуск: Л. Бабій – директор ОУНБ ім. І. Франка

Тираж 20 прим.

Однією з найважливіших сфер розвитку євроінтеграції є сфера вищої освіти, де вона набула форм Болонського процесу. На сьогодні 46 європейських країн, включно з Україною, є його учасниками. Крім того, значна кількість міжнародних організацій підтримують ідеї процесу та сприяють його реалізації.

Болонський процес (БП) - це процес європейських реформ, що спрямований на створення спільної Зони європейської вищої освіти до 2010 року. Болонський процес офіційно розпочався у 1999 році з підписання Болонської декларації. Передумовою її створення стало підписання Великої Хартії європейських університетів (Magna Charta Universitatum).

Згідно з цілями БП до 2010 року освітні системи країн-учасниць Болонського процесу повинні бути змінені, щоб сприяти:

- полегшеному переїзду громадян з метою подальшого навчання чи працевлаштування у Зоні європейської вищої освіти;
- зростанню привабливості європейської вищої освіти;
- розширенню Європи та забезпеченню її подальшого розвитку як стабільного, мирного, толерантного суспільства.

Значною мірою Болонський процес був породжений інтеграційними процесами в країнах ЄС, але поширився за його межі. Варто пам'ятати - Європейська освітня політика здійснюється за допомогою низки програм, що фінансуються з бюджету ЄС.

На період 2007-2013 рр. ЄС реалізує комбіновану Програму навчання протягом всього життя (LIFELONG LEARNING PROGRAMME – LLP), яка підтримує освіту від дитинства до старості. Вона - спадкоємець та безпосередній продовжувач програм SOKRATES, LEONARDO DA VINCI та деяких інших. Загальний бюджет LLP становить 7 мільярдів євро.

Скадові LLP

I. Чотири суб-програми:

- COMMENIUS;
- ERAZMUS;
- LEONARDO DA VINCI ;
- GRUNDTVIG.

COMMENIUS – призначена для середньої шкільної освіти, але у виконанні проектів беруть участь й вищі навчальні заклади. В її рамках організуються конференції, тематичні семінари, тренінги. Підтримуються також мережеві проекти між різними європейськими країнами.

ERAZMUS – призначена для вищої школи. Одна з найбільш знаних програм. Спрямована на навчання та стажування в університетах ЄС, а також розширення обмінів між університетами студентів та викладачів. Саме з цією прикладною метою в рамках ERAZMUS як експериментальний проект була розроблена Європейська трансферна система (European Credit Transfer System – ECTS), яка дозволяла студентам вільно переходити з одного європейського ВНЗ до іншого та отримувати дипломи. Нині ECTS поширена й в Україні – в рамках Болонського процесу, склала основу кредитно-модульної системи.

LEONARDO DA VINCI - призначена для професійного навчання молоді, покращення якості та доступності освіти, представлення новаторства. Спеціалізується на дослідницьких проектах. Стартувала з реалізації програми Erasmus з метою сприяння співпраці між університетами та мобільності студентів в кордонах ЄС.

GRUNDTVIG – призначена для навчання дорослих та реалізації деяких інших супутніх напрямів. Спрямована на роботу з європейськими партнерами для поширення кращих практик, збільшення досліджень персоналу, розвиток навичок тих, хто навчається. Підтримуються робочі візити, відвідання конференцій, поїздки на навчальні курси, зустрічі європейських партнерів з майбутніх проектів та ін.

II. Чотири перехресні програми – „КЛЮЧОВА ДІЯЛЬНІСТЬ” (покликані гарантувати досягнення кращих результатів):

- KEY ACTIVITY 1 – політика кооперації та нововведень в освіті та навчанні;
- KEY ACTIVITY 2 – вивчення мов;
- KEY ACTIVITY 3 – розвиток явищ та послуг, що базуються на інформаційних технологіях;
- KEY ACTIVITY 4 – поширення та експлуатація результатів попередньо підтриманих акцій, обмін кращими практиками.

III. JEAN MONNET PROGRAMME

Стимулює вивчення, дослідження та відображення європейської інтеграції на рівні вищих навчальних закладів, причому як в ЄС, так і за його межами.

Всі названі програми діють для країн ЄС, лише у виключних випадках (за наявності партнерів) поширюючись на інші держави. Водночас існує три програми ЄС, які спеціально створені для налагодження співробітництва за його межами:

- ERASMUS MUNDUS
- TEMPUS
- BILATERAL COOPERATION

ERASMUS MUNDUS – програма взаємодії та обміну студентів й викладачів у сфері вищої освіти, що має на меті покращення якості європейської освіти, просування діалогу, взаєморозуміння між людьми і народами через співпрацю з третіми країнами. Стимулюючи людські ресурси та міжнародне співробітництво у вищій освіті з третіми країнами, програма сприяє розвитку контактів між зазначеними країнами та ЄС.

TEMPUS – програма сприяє розвитку системи вузів в державах Східної Європи, а також співпраці між навчальними закладами старих та нових членів ЄС, зокрема обміну між студентами та викладачами. Підтримує модернізацію системи вищої освіти в країнах з-поза меж ЄС, створює простір для співпраці в країнах-партнерах ЄС.

BILATERAL COOPERATION – програма співпраці у сфері вищої освіти та професійних навчань між розвинутими країнами Європи, Північної Америки та Азійсько-Тихоокеанського регіону (Канада, США, Японія, Нова Зеландія, Австралія, Південна Корея). Фінансує пересування студентів між зазначеними країнами та ЄС.

Програма імені Жана Моне започаткована у 1990 році з ініціативи Європейської Комісії, програму названо на честь Жана Моне – одного з „батьків-засновників” Європейського Союзу (Європейських Спільнот). Має на меті пропагування європейської ідеї (ідеї Об’єднаної Європи), сприяє поширенню європейських студій в Європі та на інших континентах.

Основні завдання програми:

- поширення знань про євроінтеграційні процеси, сприяння викладанню дисциплін з європейської інтеграції;
- активізація науково-теоретичних дискусій та громадських обговорень актуальних тем і проблем європейської інтеграції;
- підтримка навчальних та науково–дослідницьких закладів, асоціацій, мереж, що спеціалізуються на європейських студіях;
- підтримка асоціацій професорів і вчених, які спеціалізуються на питаннях європейської інтеграції;
- підтримка інформаційної та дослідницької діяльності, пов’язаної з європейською інтеграцією.

На даний час програма „Європейська освіта” може запропонувати українським абітурієнтам широкий вибір факультетів та спеціальностей у престижних вузах Польщі та Словаччини. Студенти можуть здобути якісну європейську освіту за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр та магістр чи отримати другу вищу освіту.

Література

Голубенко О. Національна рамка кваліфікацій у контексті європейських перетворень освітнього простору / О. Голубенко // Вища школа : наук.-практ. вид. – Київ. – 2009. – N 3. – С. 44-56.

Корсак К. Труднощі прогнозування системних змін в освіті й науці Європи та світу) / К. Корсак // Шлях освіти. – 2008. – N 1. – С. 23-27.

Матюха Л. Ф. Європейська освіта концепція загальної практики-сімейної медицини / Л. Ф. Матюха // Охорона здоров'я України. – Київ. – 2008. – N 4. – С. 59-60.

Національний звіт України про впровадження положень Болонського процесу : [до VI міністерської конф.] // Вища школа : наук.-практ. вид. – Київ. – 2009. – N 3. – С. 3-25.

Прокоп І. Формування теоретичних засад організації навчального процесу в школах європейських країн (з історії питання) / І. Прокоп // Мандрівець. – 2004. – N 5. – С. 73-78.

Ткач Л. Серед кращих вузів Європи / Л. Ткач // Зовнішні справи. – 2008. – N 12. – С. 48-49.

Інтернет джерела

Євро Освіта

<http://www.euroosvita.net/>

Болонський процес, оцінка якості освіти, світові рейтинги вищих навчальних закладів та ін.

Європейський освітній портал

http://www.eu-edu.org/analysis_eu

Європейська освіта – аналітика.

Національний Темпус офіс в Україні

<http://www.tempus.org.ua/>

Темпус, вища освіта та Болонський процес, освітні програми ЄС для університетів та студентів та ін.

Офіційний сайт програми Еразмус Мундус

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/index_en.php

Все про програму Еразмус Мундус.

Офіційний сайт програми програми Жана Моне

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc88_en.htm

Все про програму Жана Моне.

Офіційний сайт програми Темпус

http://ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc70_en.htm

Все про програму Темпус.

Програма „Європейська освіта”

<http://www.euroosvita.info/index.php>

Як стати студентом, навчальні заклади, стипендіальні програми та ін.

Про програму ERASMUS MUNDUS

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/results_compendia/selected_projects_action_1_master_courses_no_scholarships_en.php

Список магістерських курсів та програм.

ERASMUS MUNDUS

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/results_compendia/selected_projects_action_1_master_courses_en.php

Список магістерських курсів та програм.